

Антикризове управління підприємством

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економіка бізнес-підприємства
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Денна
Рік підготовки, семестр	1 курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	135 годин/4,5 кредити
Семестровий контроль/ контрольні заходи	екзамен
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ScheduleGroupSelection.aspx
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор / практичні : к.е.н., Погребняк Анна Юріївна, 0675090527, e-mail: anna.u.pogrebnyak@gmail.com
Розміщення курсу	Moodle, Campus

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Згідно з навчальним планом факультету менеджменту та маркетингу (ФММ) КПІ імені Ігоря Сікорського дисципліна «Антикризове управління підприємством» належить до дисциплін по підготовці студентів другого магістерського рівня вищої освіти спеціальності: 051 «Економіка», другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Дисципліна «Антикризове управління підприємством» сприяє підготовці фахівців, які здатні працювати в умовах економічної кризи в країні та на підприємстві. З'являється можливість оволодіти закономірностями, принципами та методами функціонування системи управління підприємства в кризових умовах, методикою ідентифікації та діагностики кризових явищ в різних сферах діяльності підприємств, визначення шляхів та засобів уникнення чи подолання різних видів криз задля збереження та недопущення банкрутства підприємства або ж цивілізованої його ліквідації.

навчальної дисципліни: вивчення основних теоретичних і організаційних основ фінансового менеджменту, методичний інструментарій та методи фінансової роботи.

Предметом курсу є методологія та інструментарій аналізу фінансового упарвління.

Основними видами навчання є лекції, практичні та індивідуальні заняття. Ці форми дають можливість у повному обсязі вивчити новий матеріал, закріпити його, розвивати практичні навички та контролювати знання.

Навчальним планом передбачається модульна робота студентів, тематика якої направлена на вивчення, управління фінансовими ресурсами, управління джерелами ресурсів та результатами

діяльності підприємств, а також самостійна робота з навчальними посібниками, матеріалами періодичних видань, розрахунків задач і виконання тестів різного рівня складності.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатностей та фахових компетенцій:

ФК-3 - Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

ФК-4 – Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

ФК-6 – Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

ФК-7 Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

ФК-10 - Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у студента такі **програмні результати навчання**:

- Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади) (ПРН 5);

- Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності (ПРН6);

- Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати (ПРН-12);

- Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку (ПРН-14);

- Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні (ПРН 15);

- Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків (ПРН 17);

- Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально- економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів (ПРН-19)

- Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів (ПРН21).

Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна «Антикризове управління підприємством» взаємодіє з широким колом інших предметів. Знання та розуміння економічних проблем та процесів, що відбуваються на сучасному етапі розвитку національної економічної системи, та в господарській діяльності підприємств. Курс базується на таких фундаментальних та професійно-практичних дисциплінах як «основи економічної теорії», «макроекономіка», «мікроекономіка», «економічний аналіз», «організація виробництва», «фінанси» та «бухгалтерський облік» .

Зміст навчальної дисципліни

1. Криза та її роль в соціально-економічних процесах.
2. Механізм розробки і реалізації стратегії антикризового управління.
3. Антикризове регулювання та антикризове управління.
4. Банкрутство підприємства.
5. Управління персоналом в кризовій ситуації.
6. Інновації в антикризовому управлінні і ризик-менеджмент.
7. Оцінка ефективності антикризового управління

Навчальні матеріали та ресурси

Основна література:

1. Скібіцький О.М. Антикризовий менеджмент: навчальний посібник/ МОН України; Національний авіаційний університет. – Київ: Центр учбової літератури, 2009. – 568 с.
2. Куценко А,С. Основні проблеми і радикальні шляхи вирішення антикризового управління промисловими підприємствами: монографія/ Українська академія наук. – Київ: Фенікс, 2006. – 184 с.
3. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 504 с.
4. Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством: навчальний посібник/ МОН України. – Київ: Кондор, 2008. – 366 с.
5. Штангрет А.М., Копилюк О.І. Антикризове управління підприємством: навчальний посібник/ МОН України. – Київ: Знання, 2007. – 336 с.
6. Ареф'єва О.В. Фінансовий менеджмент: навчально-методичний посібник. – Київ: Видавництво Європейського університету, 2002. - 96 с.
7. Погребняк А. Ю. Механізм антикризового управління на підприємствах машинобудування: дис. ... канд. екон. наук. Спеціальність: 08.00.04 - Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). Науковий керівник: к.е.н., проф. Круш П. В. Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут". 2016.
8. Хринюк О.С. Антикризове управління підприємством: Розрахункова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Економіка бізнес-підприємства» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; – Електронні текстові дані (1 файл: 254 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 70 с.

Зазначені матеріали можна знайти в бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, на кафедрі економіки і підприємництва в 522 аудиторії 7 корпусу. Дані підручники дають змогу поглибити і закріпити знання отримані на лекціях та практичних заняттях з тем по дисципліні «фінансовий менеджмент»

Додаткова література:

1. Макалюк Ірина Віталіївна; Круш Наталія Петрівна; Погребняк Анна Юріївна; Поліщук, Сергій Володимирович; Гавриш, Юлія Олегівна; **Сучасні аспекти управління** промисловими підприємствами [Текст] : [колект.] монографія / [І. В. Макалюк та ін.] ; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського". - Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського : Політехніка, 2018. - 253 с.
2. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua/>
3. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України <http://www.me.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України <http://www.minregion.gov.ua>
6. Сторінка викладача в електронному кампусі НТУУ «КПІ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://login.kpi.ua/>

Відповідно до тем, що вивчаються на лекційних та практичних заняттях, студенти повинні ознайомитися з відповідними положенням законодавчих та нормативних документів.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Нижче наведена тематика та структурно-логічна побудова курсу (календарний план):

Тиждень навчання	Тема, що вивчається Назва теми лекції та перелік основних питань	Оцінювання
------------------	---	------------

1-2	Основи теорії циклів і криз Поняття циклів і криз на макрорівні та макрорівні. Сутність економічного циклу. Види циклів та їх специфіка	Дискусія та ділова гра
3-4	Кризи підприємства і завдання антикризового управління Загальні поняття про кризу і кризові явища. Життєвий цикл підприємства. Види криз підприємства	Дискусія та задачі
5-6	Сутність та специфіка антикризового управління підприємством Економічний механізм виникнення кризового стану підприємства. Сутність та мета антикризового управління. Основні функції антикризового управління. Специфіка системи, процесів та механізмів антикризового управління підприємством	Дискусія, тести та задачі
7-8	Стратегічні аспекти антикризового управління підприємством Стратегічний план як основа стратегічного управління. Сутність стратегії антикризового управління. Класифікація стратегій антикризового управління підприємством. Процес розробки антикризової стратегії. Реалізація стратегії антикризового управління підприємством	Дискусія та ділова гра
9-10	Концептуальні положення діагностики кризи розвитку підприємства Сутність та завдання діагностики кризи розвитку підприємства. Особливості аналізу фінансово-господарської діяльності в залежності від фази прояву кризи. Модель процесу діагностики кризи розвитку підприємства	Дискусія та МКР
11-12	Методичне забезпечення та практичний інструментарій діагностики кризового стану та загрози банкрутства підприємства Державні методики проведення діагностики фінансового стану та загрози банкрутства підприємства. Методичні аспекти побудови та використання статистичних моделей діагностики банкрутства підприємства.	задачі Тести Кахут Дискусія
12-14	Діагностика потенціалу виживання підприємства Потенціал виживання підприємства. Ресурсні передумови виживання підприємства. Методологічні основи оцінки можливостей розвитку підприємства	Дискусія та задачі
15-16	Антикризова програма підприємства і формування системи антикризового управління Сутність антикризової програми підприємства. Процес формування антикризової програми підприємства. Методи (заходи) антикризового управління.	Дискусія та задачі
17-18	Контроль за виконанням антикризової програми підприємства Контроль як функція антикризового управління. Організація контролю за реалізацією антикризової програми. Концепція контролінгу	Задачі, Тести Кахут

6. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми, що виноситься на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
1	Підготовка до лекцій	33
2	Підготовка до практичних занять	36
3	Підготовка до розрахункової роботи	2
4	Написання модульної роботи	8
5	Підготовка до заліку	2
6	Всього	81

Основні завдання циклу практичних занять – систематизація, узагальнення та закріплення знань, набутих у процесі вивчення студентами лекційного матеріалу, опрацювання бібліографічних джерел основної, додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел. Після вивчення навчальної дисципліни слухачі повинні вміти: аналізувати та розробляти системи заходів щодо запобігання кризових явищ на підприємствах; виявляти симптоми, причини, джерела, рівні прояву кризових явищ та криз на підприємствах, а також загроз внутрішнього та зовнішнього середовища як кризоутворюючих факторів підприємства на окремих фазах його життєвого циклу; відстежувати та ідентифікувати кризові ситуації різного типу, їх взаємодію та роль у формуванні локальних та системної кризи підприємства; аналізувати параметри фінансової діяльності, визначати «кризові точки» та стан неплатоспроможності підприємства, розробляти програму фінансового оздоровлення підприємства та рекомендації щодо реорганізації, реструктуризації, санації та ліквідації підприємств.

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

- Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється, однак, є рекомендованим, оскільки на них викладається теоретичний та практичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для найбільш ефективного освоєння дисципліни;
- Студенти мають виявляти активність на кожному практичному занятті;
- Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.
- Студенти мають право оскаржити результати оцінювання виконаних ним завдань або наданих відповідей, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтингова система оцінювання результатів навчання студентів з кредитного модуля «Антикризове управління підприємством»

Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

- три відповіді (кожного студента в середньому) на семінарських заняттях (за умови, що на одному занятті опитується 5 студентів при максимальній чисельності групи 22 осіб);
- експрес-контроль;
- дві контрольні роботи (кожна тривалістю 1 академ. година).

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання.

1. Робота на практичних заняттях

Ваговий бал – 3

Максимальна кількість балів на всіх практичних заняттях дорівнює 3 балів × 5 = 15 балів

- вирішення задачі з чіткими поясненнями і висновками або повна і ґрунтовна відповідь 3 балів;
- вирішення задачі без чітких пояснень та висновків або неповна відповідь – 2 бали;

- неповне вирішення задачі без пояснень та висновків або спрощена необґрунтована відповідь 1 бал;
- відсутність вирішення задачі або відповіді 0 балів.

1.2. Експрес-контроль у вигляді тестів Кахут:

Ваговий бал – 5. Максимальна кількість балів за всі виконані завдання дорівнює 5 бали $\times 5 = 25$ балів.

- Повністю виконане завдання — 5 бали;
- Неповністю виконане завдання — 1-4 бали;
- завдання не виконане – 0 балів.

2. Модульний контроль

Ваговий бал – 10.

Максимальна кількість балів за всі контрольні роботи дорівнює $10 \text{ балів} \times 2 = 20$ балів

- Всі завдання зроблено вірно і обґрунтовано — 10 балів;
- $\frac{4}{5}$ завдань зроблено вірно — 8 балів;
- $\frac{3}{5}$ завдань зроблено вірно — 6 балів;
- $\frac{2}{5}$ завдань зроблено вірно — 4 балів;
- $\frac{1}{5}$ завдань зроблено вірно — 2 бали;
- вірно зроблено менше $\frac{1}{5}$ завдань — 0 балів.

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Рейтингова оцінка з кредитного модуля, семестровий контроль з якого передбачено у вигляді заліку, формується як сума всіх рейтингових балів за семестр, а також заохочувальних або штрафних балів, а також балів отриманих за залік.

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$R_C = 40 + 20 = 60 \text{ балів.}$$

Залікова складова шкали дорівнює :

$$R_E = 40.$$

Таким чином, рейтингова шкала з дисципліни складає $R = R_C + R_E = 100$ балів.

Необхідними умовами допуску до екзамену є:

- відсутність поточних заборгованостей з практичних занять;
- написання модульної контрольної роботи;
- захист курсової роботи;
- стартовий рейтинг не менше 40% від RD, тобто 30 балів.

Критерії оцінювання на екзамені:

31 – 40 балів – повні відповіді на всі питання або є окремі несуттєві неточності, або не більше трьох помилок в завданнях;

24 – 30 балів – присутні неточності в відповідях на теоретичні запитання, є помилки в завданнях або неточності в обґрунтуванні відповіді аналітичного завдання;

13 – 23 балів – неповні відповіді на теоретичні питання та аналітичне завдання, не більше 5 помилок в завданнях;

0 – 12 балів – неповні відповіді на теоретичні запитання, є суттєві помилки в обґрунтуванні аналітичного завдання або відповідь на нього взагалі відсутня.

Для отримання студентом ECTS та традиційних оцінок його рейтингова оцінка RD переводиться згідно з таблицею 1:

Таблиця 1

<i>Значення рейтингу з кредитного модуля</i>	<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Традиційна оцінка</i>
95...100	A	Відмінно
85...94	B	Добре
75...84	C	
65...74	D	Задовільно
60...64	E	
40...59	FX	Не задовільно

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, для підготовки до семестрового контролю:

1. зміст поняття “криза”, “кризовий стан підприємства”
2. Яким чином взаємопов’язані функціонування і розвиток підприємства
3. Як відбувається відслідковування процесів виникнення небезпеки кризи
4. на підприємстві
5. причини виникнення кризового стану сучасного підприємства
6. Взаємозв’язок внутрішніх та зовнішніх чинників, що
7. Причини кризи збуту на підприємстві
8. методи антикризового характеру в управлінні підприємствами
9. цілі та функції маркетингу в антикризовому управлінні
10. види маркетингових стратегій в залежності від функціонального призначення? Поясніть особливості їх застосування.
11. види маркетингових стратегій в залежності від пріоритетності засобів маркетингу.
12. Ознаки прояву виробничо-технологічної кризи на підприємстві
13. криза організації процесу виробництва на підприємстві
14. Розкрийте зміст антикризових характеристик управління персоналом
15. розрахунок двофакторної моделі оцінки ймовірності банкрутства підприємства
16. Як проводиться оцінка фінансового стану підприємства на основі Z-обрахунку Альтмана
17. зміст комплексного підходу до діагностики неплатоспроможності підприємства
18. шляхи подолання фінансової кризи підприємства
19. Вплив зміни параметрів факторів виробництва на тривалість життєвого циклу конкурентної переваги підприємства
20. Основні принципи ефективності антикризового управління підприємством
21. Дайте характеристику внутрішнім ризикам підприємства.
22. Роль інновацій в антикризовому управлінні підприємством
23. Основні напрями інвестиційної політики в умовах антикризового управління.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доценткою кафедри економіки і підприємництва, к.е.н., доценткою А.Ю. Погребняк

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 18 від 23.06.2023 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 11 від 30.06. 2023 р.)

Антикризове управління підприємством

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економіка бізнес-підприємства
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Денна
Рік підготовки, семестр	1 курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	135 годин/4,5 кредити
Семестровий контроль/ контрольні заходи	екзamen
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ScheduleGroupSelection.aspx
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор / практичні : к.е.н., Погребняк Анна Юріївна, 0675090527, e-mail: anna.u.pogrebnyak@gmail.com
Розміщення курсу	Moodle, Campus

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Згідно з навчальним планом факультету менеджменту та маркетингу (ФММ) КПІ імені Ігоря Сікорського дисципліна «Фінансовий менеджмент» належить до дисциплін по підготовці студентів другого магістерського рівня вищої освіти спеціальності: 051 «Економіка», другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Дисципліна «Фінансовий менеджмент» спрямована на формування у студентів теоретичних знань, сучасного конструктивного мислення та вироблення практичних навичок щодо управління фінансами підприємства різних організаційно-правових форм та форм власності за умов ризикового ринкового середовища, розробляти, приймати та реалізовувати ефективні фінансові рішення з управління грошовими потоками, капіталом, активами, прибутком, фінансовими ризиками із орієнтацією на вирішення нових завдань у сфері внутрішньофірмового фінансового планування і прогнозування, бюджетування, контролінгу, антикризового фінансового управління.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення основних теоретичних і організаційних основ фінансового менеджменту, методичний інструментарій та методи фінансової роботи.

Предметом курсу є методологія та інструментарій аналізу фінансового управління.

Основними видами навчання є лекції, практичні та індивідуальні заняття. Ці форми дають можливість у повному обсязі вивчити новий матеріал, закріпити його, розвивати практичні навички та контролювати знання.

Навчальним планом передбачається модульна робота студентів, тематика якої направлена на вивчення, управління фінансовими ресурсами, управління джерелами ресурсів та результатами діяльності підприємств, а також самостійна робота з навчальними посібниками, матеріалами періодичних видань, розрахунків задач і виконання тестів різного рівня складності.

